

TAKO-posten

Juli 2019

TAKO-senteret ved Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) er et nasjonalt kompetansesenter for oral helse ved sjeldne diagnoser. Vi ser oral helse i et helhetlig perspektiv og baserer vår virksomhet på en tverrfaglig tilnærming. Tannleger innen forskjellige spesialiteter, tannpleiere, logopeder, fysioterapeut og tannhelsesekretærer samarbeider om undervisning, forskning og klinisk arbeid. Kommunikasjon og formidling er en viktig del av senterets arbeidsoppgaver.

Stramt tungebånd

Et stramt tungebånd er unormalt kort, fortykket og festet høyt oppe på tungen.

Foto: Brynhild Foshaug

Tungebåndet løper fra munngulvet og fester på undersiden av tungen. Stramt tungebånd (ankyloglossi) kan gi vansker med suging, spising, tale, mestring av spytt og vansker med å rengjøre munnen (Lalakea & Messner, 2003; Jamilian et al., 2014).

Skal passe sammen

Det er ikke så viktig hvordan tungebåndet ser ut, men heller hvordan bevegeligheten er. Derfor måles lengden av fri tungespiss. Det vil si avstanden fra feste til tungespiss.

Mer enn 16 mm betegnes som klinisk akseptabelt og mindre enn 7 mm er indikasjon på behov for korrigerende (Kotlow, 1999). Ved vurdering må en tenke på at forholdet mellom tunge og gane skal passe sammen hos den enkelte. Undersøkelsen bør alltid omfatte beskrivelse av munnhulen, tungebåndet og måling av fri tungespiss.

Mange henvendelser

TAKO-senteret har i de siste årene fått mange henvendelser om talevansker som kan skyldes stramt tungebånd. Vi har hatt barn i barnehage- og skolealderen til undersøkelse og holdt flere forelesninger i emnet for logopeder, tannleger og ØNH-leger. Les mer på tako.no under Aktuelt.

Forsker på Marfan syndrom

Er det sammenheng mellom søvnapné og hjertefeil ved Marfan syndrom? Bidrar kraniofaciale forhold til søvnapné?

Foto: Erik Sundt

Et forskningsprosjekt hvor voksne personer med Marfan syndrom (MFS) deltar, skal forsøke å finne svar på dette. I tillegg skal forekomsten av fatigue, det vil si uttalt tretthet på dagtid, kartlegges. Dette for å undersøke om fatigue har sammenheng med søvnapné og hjerte- og karsykdom.

Mer vanlig ved MFS

Søvnforstyrrelser i form av søvnapné er mer vanlig ved MFS enn i befolkningen for øvrig. MFS gir en økt risiko for å utvikle hjerte- og karsykdom.

Kan forverre

Obstruktiv søvnapné kan forverre hjerte- og karsykdom, lede til økt sykkelighet og død. Kraniofaciale avvik forekommer hyppig ved MFS. Dette kan bidra til obstruktiv søvnapné. Derfor er det viktig med forebyggende og behandlende medisinske tiltak mot obstruktiv søvnapné ved MFS. Les mer om forskningsprosjektet og hvem den tverrfaglige forskningsgruppen består av på tako.no under Aktuelt.

Vellykket med tannimplantater

Tannimplantater hos personer med diagnosen osteogenesis imperfecta (OI) har nesten samme varighet som hos friske personer.

Dette kommer fram i en studie som tannlege, dr. odont. Maung Myint ved TAKO-senteret har gjort om implantater hos personer med OI. Denne studien er den første studien som rapporterer langvarig oppfølging av en gruppe individer med OI.

www.dentsply.de

Tilfreds

Resultatene fra den 6-årige oppfølgingsstudien viser at tannimplantater hos personer med diagnosen OI, har nesten samme varighet som hos friske personer. I tillegg viser studien at de som fikk implantat var svært tilfreds med dette. Les mer om studien under Aktuelt på **tako.no**.

Studiedag

Lurer du på hva TAKO-senteret arbeider med? Vi arrangerer neste studiedag mandag 11. november 2019. Frist for påmelding er 1. november. Studiedagen er gratis og lunsj er inkludert. Mer informasjon om dette vil bli delt på **tako.no** og Facebook til høsten.

Tako.no

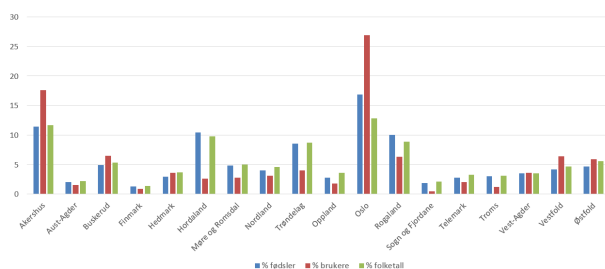
Målet med TAKO-posten er å hjelpe deg å finne informasjon som kan bidra til å bedre den orale helsen hos personer som har en sjelden diagnose. Send e-post til tako@tako.no så setter vi deg på distribusjonslisten vår. TAKO-posten blir også lagt ut på **tako.no**.

Henvisninger til TAKO i 2018

Fortsatt flest henvisninger fra Oslo og Akserhus til TAKO-senteret.

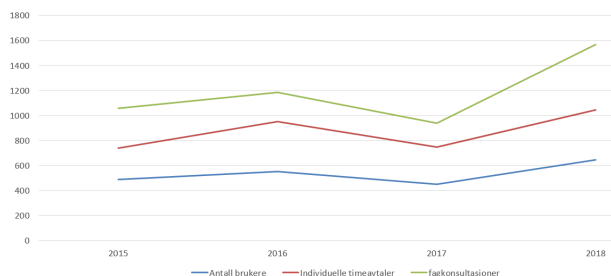
Likeverdig tilgang til tjenester uavhengig av hvor pasienten bor i Norge, er et viktig mål for oss å jobbe mot. Derfor sjekkes antall henvisninger knyttet opp til fylke, fødsler og folketall årlig. Under ser du resultatet fra siste optelling.

Fordeling mellom fylker vs antall fødsler og folketall i 2018

Vi er bevisst skjevfordelingen og prøver å yte service på andre måter til de deler av landet der det henvises lite pasienter fra. Mange får informasjon via telefon, tako.no, FB, kurs og etterutdanning.

678 ulike sjeldne diagnoser registrert utgangen av 2018
27 nye diagnoser i 2017

Illustrasjonen over viser at senterets kliniske virksomhet har økt. Særlig antallet konsultasjoner er økende. Grunnen til dette kan være at det er flere fagpersoner inne i forhold til den enkelte pasient.

TAKO-dagene 2020

TAKO-senteret skal etter planen arrangere TAKO-dagene 19.-20. mars 2020. Mer informasjon om dette vil bli delt på **tako.no** og Facebook ut på høsten.

Følg oss på Facebook

Søker du på **TAKOsenteret** så finner du oss på FB. Om du velger å følge oss, så vil du få varsler når vi deler informasjon om forskning, invitasjon til studiebesøk, TAKO-dagene med mer.

TAKO-senteret

Tlf: + 47 23 22 50 00

E-post: tako@tako.no

www.tako.no

[facebook.com/TAKOsenteret/](https://www.facebook.com/TAKOsenteret/)

Postadresse:

Lovisenberg Diakonale Sykehus

TAKO-senteret

Pb. 4970 Nydalen

0440 Oslo

Besøksadresse:

Lovisenberggt. 17, Hjørneinngangen

Faglig ansvarlig: Hilde Nordgarden

Redaktør: Brynhild Foshaug